

Szerelmem szülőhelyem

Nagyzerind

Nagyzerind első írásos emléke 1169-ből való. A község névadója, Tar Zerind, Koppány vezér édesapja, aki nemcsak somogyi, hanem bihari dukátus is volt. Ám bizony a község elnevezéséről egy monda is szól. A népmonda szerint a környék ura egy vadászaton megsebzett egy szarvast. Az úr nagy szelindek kutyája üldözni kezdte, de nem érte utol. A kimerült szelindek a Körös vizét átúszva leheveredett a folyóparton és elpusztult. A gazdája azon a helyen kápolnát építtetett, ennek a romjain áll a mai templomunk is. A nagy szelindek elpusztulásának helyét az emberek Nagy Szelindnek, azaz Nagyzerindnek nevezték el.

Nagyzerind a Fekete-Körös (zerindiesen „Kerezs”) bal partján terül el. Először a település a Fehér-Körös bal partjához volt közel, ezt az ősi pusztá határ rész még ma is jelzi. A két Körös közti terület erdős, lápos, mocsaras, ezért az állattartás volt a mérvadó évszázadokon át. Sok birkát, marhát, disznót és a híres zerindi tömött libát tenyésztettek.

A falu népessége a török időköt is átvészelte, mert a lápok, mocsarak biztonságot adtak a népnek, az állatokat eldugott, erdővel körbevett réteken legeltették.

Nagyzerinden a lakosság többsége református. A református vallást 1567 körül vehették fel. A falu mai temploma az egykori Árpád-ház korabeli kápolna romjain épült (ahogy azt a mondánál is említettem). A Békás-Ősi templom romjait használták fel építéséhez. 1690-ben lett önálló egyházközség, ugyanis addig a feketegyarmatiakkal (a szomszéd faluval) közös papot tartottak. Maga a templom romanikus stílusban épült, régisége miatt műemlékként tartják számon.

Az 1848–49-es szabadságharcban Nagyzerinden kaptak a honvédek általános amnesztiát. Az 1880-as években Nagyzerindet elvitte a Körös vize. Tabajdi Károly (aki melleleg a falu híres szülötte, az iskola ma is az ő nevét viseli) aradi alispán közbenjárására Nagyzerind 2000 pengőt kapott, csakúgy, mint Szeged városa.

A nagyzerindiek részt vettek az első világháborúban is, köztük az üknagyapám, Kátai Lajos is.

Az első világháború előtt, 1903-ban felavatják Nagyzerind büszkeségét, a VIDA MÁRIA ártézi kutat Vida Mária adományából. Az akkori falubíró, Gál Lajos szépnagyapám volt. Az ártézi kút még ma is működik, a falu központjában található.

A második világháborúban sokan átszöktek Magyarországra, és ott töltöttek katonai vagy munkaszolgálatot. Mind a két apai öregapám munkaszolgálatot végzett: Kátai Sándor

(Kötegyán-Sarkad) és Szalók István (Orosháza környéke). Gál Gyula (anyai ükapám), magyar honvéd, munkaszolgálatot végzett, de volt az orosz fronton és fogságban is.

Falunkban gazdag hagyományok voltak: szüret, farsang, karácsonyi kántálás, lakodalmi hagyományok, mint például a maskurának való öltözés. Ilyenkor álarcba bújt emberek mentek be hívatlanul a lakodalmakba, és megtáncoltatták a népet. A katonaviselés most már kiesett a hagyományok listájáról, hisz a sorkötelesség megszűnt. A besorozott legényeket szalagos kalappal várták a leányok („jányok”) a falu bejáratánál, majd zeneszóval (amit a helyi fúvószenekar szolgáltatott) vonultak fel a kocsmába, mivel akkor már a legények bemehettek egyedül (ez jelképesen értendő). Zerinden ezeken kívül még rengeteg szokás van: itt névestéknek és a disznótoroknak nagy jelentősége van, a fiúk húsvétkor kölnivel locsolkodnak, május elseje előtti éjszaka a fiúk a lányoknak májfát (nyárfát) állítanak a kapujukba. Nagyzerinden rengeteg hagyomány született, talán fel sem tudnám sorolni mindet.

Rengeteg népdal is született, mint például:

„Zerind falu szép helyen van,

Mert a Körös mellette van.

Körös partján arany csipke,

Rászállott egy bús gerlice.”

A népdalok és a tánc hagyományát a falu néptáncsoportja, az Ibolya viszi tovább.

Bárhová visz az élet, sosem fogom elfeledni szülőfalumat, Nagyzerindent. A táj, a Körös-part, a régi házak, a templom fehér falai és a határföldek friss levegője mindig emlékeztetnek majd arra, hogy milyen nagy múltú faluból jöttem. Ez az a hely, ahová majd mindig visszavágyok. Hisz itt születtem, itt tanultam írni-olvasni, ezen a földön tettem meg első lépéseimet, itt kereszteltek, itt konfirmáltam. Az emlékeim nagy része mind ehhez a faluhoz köthető.

Kátai Tímea, X. B osztály,
Csiky Gergely Főgimnázium, Arad